

Nota voor Gedeputeerde Staten

Programma en Projecten

Onderwerp	Indienen aanvraag SPUK Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied
Documentnummer	DOC-00667699
Datum	9 juli 2024

0. Samenvatting

Op 27 juni 2023 heeft uw college het eerste concept Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG) vastgesteld en op 30 juni 2023 bij het ministerie van LNV ingediend. Onderdeel van dit programma waren drie maatregelenpakketten ('Natuur en bos buiten het NNN'; 'Water, hydrologisch herstel en beekdalbrede benadering' en 'Bronmaatregelen stikstof en methaan') waarmee werd ingezet op het verkrijgen van eerste middelen voor de uitvoering van concrete maatregelen die een bijdrage leveren aan het doelbereik binnen het programma.

Naar aanleiding van een brief van de directeur-generaal Regieorganisatie Transitie Landelijk Gebied, de heer Osinga (24 oktober 2023) heeft de provincie Limburg de maatregelenpakketten op diverse fronten opgewerkt, geconcretiseerd en aangevuld, om zo een aanspraak op eerste middelen uit het Transitiefonds te kunnen doen.

Op 26 maart 2024 heeft uw college de drie opgewerkte maatregelenpakketten ingediend bij het Ministerie van LNV. De drie pakketten zijn in lijn gebracht met de eerdere bevindingen van het Ministerie. Uw college heeft een bijdrage gevraagd van € 209,8 mln. (incl. 10% directe uitvoeringskosten, incl. indexatie '24-'26 en incl. btw).

Op 7 juni 2024 hebben wij schriftelijk vernomen van het Ministerie van LNV dat wij voor het maatregelenpakket 3 'Bronmaatregelen stikstof en methaan' een aanvraag kunnen indienen voor een specifieke uitkering als bedoeld in artikel 5 van de 'Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied'. Het uitkeringsplafond voor alle provincies samen bedraagt € 1.224.980.469, inclusief compensabele btw. De provincie Limburg heeft recht op een bedrag van maximaal € 55 miljoen inclusief btw voor maatregelenpakket 3. Dit plafondbedrag is door het Rijk bepaald en valt niet te herleiden naar onze eerder ingediende pakketten. Daar was immers een bedrag van € 95,3 miljoen voor het maatregelenpakket Bronmaatregelen stikstof en methaan begroot.

Het maximale budgetplafond voor Limburg is vastgesteld op € 55 miljoen en aanzienlijk lager dan het gevraagd budget van € 209,8 mln. De pakketten 1 'Natuur en bos buiten het NNN' en 2 'Water, hydrologisch herstel en beekdalbrede benadering' zijn niet meegenomen in de integrale beoordeling. Ook het beschikbare budget voor pakket 3 ligt aanzienlijk lager dan de ingediende aanvraag van 26 maart 2024. Uw college heeft hierover haar teleurstelling al in een brief van 27 februari 2024 kenbaar gemaakt bij de Minister.

Cruciaal is welke aanvraag de provincie Limburg nu dient in te dienen aangezien een aanvraag voor pakket 1 en 2 niet in aanmerking komt en voor pakket 3 het beschikbare budget is verlaagd.

Interne memo

PP

Er is een viertal scenario's:

1. De aanvraag is gericht op de drie pakketten, volledige bedrag van € 209.740.000

Kans

Maatregelen blijven onder de aandacht van het Ministerie van LNV

Provincie kan bezwaar aantekenen tegen de beschikking aangezien de aanvraag wel voldoet aan de voorwaarden en de pakketten 1 en 2 niet zijn beoordeeld

Risico:

Aanvraag wordt niet ontvankelijk verklaard omdat de aanvraag niet voldoet aan de voorwaarden van de regeling

2. De aanvraag is gericht alleen op pakket 3 Bronmaatregelen stikstof en methaan zijnde een bedrag van € 95,3 mln.

Kans:

De aanvraag kan positief beoordeeld worden aangezien het pakket positief is bevonden

Provincie kan bezwaar aantekenen tegen de beschikking

Risico:

Het gevraagde bedrag is niet in lijn met het maximale plafondbedrag en de aanvraag wordt afgewezen

3. De aanvraag is gericht op het maximale plafondbedrag van € 55.000.000 voor pakket 3 Bronmaatregelen stikstof en methaan

Kans:

De aanvraag wordt toegekend aangezien het pakket voldoet aan de voorwaarden

Risico:

Maatregelpakket 3 dient herschreven te worden om te kunnen voldoen aan de voorwaarden
Pakket 1 en 2 worden niet meer beoordeeld.

4. Een tweetal aanvragen voor pakket 3 waarbij aanvraag 1 is gericht op € 55 mln. en aanvraag 2 op het resterende bedrag van € 40,3 mln.

Kans:

De 1ste aanvraag wordt toegekend aangezien het pakket voldoet aan de voorwaarden van de regeling;

Er bestaan nog steeds mogelijkheden dat een volledige bijdrage komt van €95,3 mln. ;

Pakket 3 wordt volledig in stand gehouden door een tweede aanvraag waarop eventueel bij een afwijzing bezwaar kan worden aangetekend

Risico:

Pakket 1 en 2 worden niet meer beoordeeld.

Het indienen van een gehele aanvraag (waar ook pakket 3 'Bronmaatregelen stikstof en methaan' in zit) zal bij voorbaat niet worden afgewezen of niet-ontvankelijk worden verklaard, maar deels wordt afgewezen. De aanvraag wordt conform eisen vanuit de Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (verder te noemen Rpml) beoordeeld en gezien de positieve beoordeling in de brief van 7 juni 2024 voor pakket 3 waarschijnlijk ook tot een positieve beschikking leiden. In die zin zijn de risico's aan het nu indienen van een te ruime aanvraag beperkt. Gelet op de juridische analyse wordt dan ook voorgesteld om een volledige aanvraag te doen bij het Ministerie voor een bedrag van € 209.740.000. Bovenstaande bedragen zijn inclusief btw, inclusief 10% directe uitvoeringskosten en inclusief indexatie.

Interne memo

PP

1. Beoogd resultaat (output/outcome)

In te stemmen met het indienen van een aanvraag voor een rijksbijdrage bij het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) gericht op het volledige bedrag van € 209.740.000. Mede op verzoek van het Ministerie dient deze aanvraag met spoed te worden ingediend gelet op een mogelijke herijking van de begroting binnen het Rijk door het aankomende Kabinet.

2. Toelichting

Voorselectie maatregelen Ministerie

Op 27 juni 2023 heeft uw college het eerste concept Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG) vastgesteld en op 30 juni 2023 bij LNV ingediend. Onderdeel van dit programma waren drie maatregelenpakketten ('Natuur en bos buiten het NNN'; 'Water, hydrologisch herstel en beekdalbrede benadering' en 'Bronmaatregelen stikstof en methaan') waarmee werd ingezet op het verkrijgen van eerste middelen voor de uitvoering van concrete maatregelen die een bijdrage leveren aan het doelbereik binnen het programma. Met de val van het kabinet is het snel verkrijgen van middelen doorgeschoven naar de begrotingsbehandeling van het Ministerie van LNV in februari 2024 om de eerste maatregelenpakketten te bekostigen. Vanwege de korte oplevertermijn en de beperkte capaciteit is destijds (zowel in relatie tot de planning van de indiening van de verbeterde maatregelenpakketten als voor de nota van wijziging) in samenspraak met WEcR afgesproken om de toetsing op te delen (WEcR 1 en WEcR 2). De maatregelen zijn destijds in december 2023 beoordeeld voor een onderbouwing van de LNV-begroting in februari 2024. WEcR heeft aangegeven of de maatregelen als low-regret of high-regret worden gekwalificeerd. Low regret maatregelen zijn maatregelen die met relatief beperkte verbeteringen een voldoende duidelijke bijdrage aan doelbereik met een voldoende risicobeheersing leveren, terwijl voor de high regret maatregelen omvangrijke verbeteringen behoeven om bij het opnieuw indienen van het pakket op een later moment kans te maken op her classificatie als low regret. Voor maatregelen geclassificeerd als high regret is tevens ook (a) aangegeven of wij het mogelijk achten dat deze met aanpassingen, op korte termijn, kunnen worden verbeterd naar low regret; (b) een toelichting gegeven op basis waarvan de maatregel is aangemerkt als high regret en een indicatie van mogelijke verbeterpunten.

Het Ministerie van LNV heeft een eerste selectie gemaakt van provinciale NPLG-maatregelen die op korte termijn het meest kansrijk lijken bij de aanvraag voor een Rijksbijdrage, gebaseerd op criteria zoals draagvlak, maatregelen voor natuur en concreetheid. Het kabinet heeft besloten om middelen beschikbaar te stellen voor maatregelen die als low regret (en in voorkomend geval verbeterbaar) zijn beoordeeld door WEcR. Conform dat kader heeft het toetsteam maatregelenpakketten 1 en 2 niet beoordeeld omdat deze door WEcR niet als low regret zijn beoordeeld. Het ministerie heeft Wageningen Economic Research (WEcR) gevraagd om deze selectie per maatregel van een onafhankelijke appreciatie van doelbereik en risicobeheersing te voorzien, in combinatie met een advies over verbeterpunten. Een expertevaluatie is uitgevoerd op 173 provinciale NPLG-maatregelen. Deze appreciatie heeft bestaan uit de volgende stappen:

1. beoordeling van doelbereik
2. risicobeheersing
3. expertsessies
4. controle op coherentie
5. het trekken van conclusies over de provinciale maatregelen.

Interne memo

PP

De maatregelen zijn beoordeeld op de relatie met NPLG-doelen, operationalisering van deze bijdrage aan het NPLG-doelbereik, uitwerking van beleidstheorie, monitoring en evaluatie, en op de beheersing van risico's zoals afwentelrisico's, neveneffecten, lock-ins en beheersmaatregelen. De pakketten zijn door het Ministerie van LNV integraal beoordeeld.

Op 24 oktober 2023 hebben wij van directeur-generaal Regieorganisatie Transitie Landelijk Gebied, de heer Osinga, een brief ontvangen met daarin een terugkoppeling van het tussentijds beeld met bevindingen uit de integrale beoordeling van dit LPLG en de maatregelenpakketten.

Schriftelijke beantwoording vragen begrotingsbehandeling van LNV

In een eerdere beantwoording van vragen (1 februari 2024), gesteld tijdens de behandeling van de begroting van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en het Diergezondheidsfonds 2024 door het Ministerie is aangegeven dat Limburg € 55 miljoen incl. btw ontvangt voor de maatregelenpakketten. Dit bedrag volgt uit de **voorlopige** verdeelsleutel zoals opgenomen in de brief van de minister voor Natuur en Stikstof aan de Tweede Kamer. Dit komt doordat het Ministerie uitgaat van de beoordeling door onderzoeksinstituut WEcR, op de pakketten uit het eerste LPLG en niet op de nu in te dienen pakketten.

Indienen aanvraag rijksbijdrage maatregelenpakket Nationaal Programma Landelijk Gebied (26 maart 2024)

De maatregelenpakketten hebben wij naar aanleiding van de eerste bevindingen op diverse fronten opgewerkt, geconcretiseerd en aangevuld. Uw College heeft daarbij om een bijdrage van € 209,8 mln. (incl. 10% directe uitvoeringskosten, incl. indexatie '24-'26 en incl. btw) gevraagd. De opwerking is in lijn met de bevindingen van het Ministerie en past binnen de formats en werkwijze die het Ministerie aan ons heeft toegestuurd. Wat betreft de financiële onderbouwing van de pakketten zijn daarbij noodzakelijkerwijs aannames gedaan.

Uw college heeft op 29 maart ingestemd met de indiening van een maatregelenpakket voor het pakket van herstel en uitbreiding van natuur en bos, het pakket water, hydrologisch herstel en beekdalbrede benadering en het pakket Bronmaatregelen stikstof en methaan. De totale begroting voor de drie pakketten bedraagt € 209,74 miljoen. Hierin zijn de uitvoeringskosten (zijnde 10%), de indexatiekosten (2024 tot en 2026) en de btw meegenomen.

Beoordeling maatregelen

Op 7 juni 2024 heeft de ministerraad een besluit genomen over welke maatregelen positief zijn beoordeeld en in aanmerking komen voor een specifieke uitkering op basis van de Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml). Het Wageningen Economic Research heeft in de eerste fase maatregelen beoordeeld die als low regret zijn beoordeeld (WEcR-1). Het parlement heeft hiervoor een bedrag gereserveerd van 1,28 miljard. Tevens heeft het kabinet voorgesteld een bedrag van € 434 miljoen beschikbaar te stellen voor maatregelen die in de tweede fase als low regret zijn beoordeeld. Het toetsteam heeft echter de maatregelen uit pakket 1 en pakket 2 begin 2024 niet beoordeeld omdat de maatregelen eerder niet als low regret zijn beoordeeld.

Wij hebben op 7 juni van het Ministerie een brief (bijlage 1) met een toelichting (bijlage 2) ontvangen waarin wordt aangegeven dat een bedrag van € 55 miljoen wordt gereserveerd voor de uitvoering van het Maatregelenpakket 3 (Bronmaatregelen stikstof en methaan).

PP

Maatregelpakket 1 (Herstel en uitbreiding natuur en bos) en Maatregelpakket 2 (Water, hydrologisch herstel en beekdalbrede benadering) zijn niet beoordeeld en er is dan ook geen bedrag gereserveerd voor deze pakketten. Onderstaande schema laat zien welke bedragen zijn begroot binnen de aanbidding van het Maatregelpakket en welk bedrag is gereserveerd voor de provincie Limburg:

Maatregelpakket	Plafondbedrag WEcR 1 X 1,0 mio	Plafondbedrag WEcR2 X 1,0 mio	Totaal aangevraagd 2024 -2026 X1,0 mio	Aangevraagd 2024 -2026 o.b.v. positief oordeel WEcR X1,0 mio	Financiële bijdrage X 1,0 mio
Herstel en uitbreiding natuur en bos	Niet beoordeeld	Nvt	€ 42,573		
Water, hydrologisch herstel en beekdalbrede benadering	Niet beoordeeld	Nvt	€ 71,903		
Bronmaatregelen stikstof en methaan	€ 55	Nvt	€ 95,265	€ 95,526	€ 55
Totaal	€ 55	Nvt	€ 209,740	€ 95,256	€ 55

In de brief van het Ministerie wordt duidelijk vermeld dat alleen het maatregelpakket dat positief is beoordeeld in aanmerking komt voor specifieke uitkering. De pakketten 1 en 2 komen dan ook niet in aanmerking voor een rijksbijdrage uit de middelen die gereserveerd zijn voor de transitie van het landelijk gebied. Het Ministerie biedt aan om hierover in overleg te treden met de Provincie en verwezen wordt naar andere financieringsbronnen.

De financiële bijdrage van het Rijk is inclusief btw, indexatie en directe uitvoeringskosten.

Beoordeling maatregelpakket 3

Maatregelpakket 3 is conform het tussentijdse beeld en de WEcR appreciatie verbeterd en omvat specifieke bronmaatregelen bestaande uit:

- Vrijwillige beëindiging van een 30-tal veehouderijen om stikstofemissie en methaanemissie te reduceren
- Het afwaarderen van 500 ha landbouwgrond die vrijkomt bij de beëindiging van die bedrijven

Met het bovenstaande pakket is een bedrag van € 80,0 miljoen gemoeid (€ 95,3 miljoen rekening houdend met directe uitvoeringskosten, indexatie en btw) en beoogt om 4% van onze provinciale opgave stikstof- en methaanemissiereductie te realiseren.

Wij hebben naar aanleiding van het instellen van het maximale subsidieplafond een onderbouwing gevraagd aan het Rijk. Voor die onderbouwing heeft het Rijk uit maatregelpakket 3 de inhoudelijk kansrijke onderdelen geselecteerd (doelmatig en doeltreffend voldoende te onderbouwen).

Deze kansrijke onderdelen voor het pakket “Bronmaatregelen Stikstof en Methaan” betroffen de onderdelen die betrekking hadden op extensivering en nieuwe natuur en de beëindiging van 30 bedrijven behalve het budget voor aankoop van grond en bedrijven. Onderdeel a (stalemissies) achtte het Rijk op dat moment te risicovol. Uit de beschikbare (en extra) informatie omtrent de financiële onderbouwingen heeft het Rijk vervolgens de bedragen gereduceerd die volgens inschatting van het Rijk bij deze selectie horen (met een verlaging van de ingediende € 95,3 miljoen) voor pakket 3 naar € 55 miljoen euro (*inclusief* btw, uitvoeringskosten en indexatie). Het Ministerie van LNV heeft bij de toekenning van het uitkeringsplafond een korting toegepast waardoor de Provincie minder middelen te besteden heeft dan nodig is op basis van de inhoudelijke maatregelen c.q. aantal bedrijven.

De vrijwillige beëindiging veehouderij vindt plaats in het kader van de Regeling Maatwerkgerichte Beëindiging (MGB). De MGB-regeling is thans door het Rijk bij de Europese Unie in procedure gebracht voor de staatssteuntoets. De middelen van pakket 3 zijn, in lijn met de EU-notificatie van de MGB-regeling van het Rijk, in te zetten via de provinciale MGB-regeling. De besluitvorming omtrent de provinciale MGB-regeling wordt nog aan uw college voorgelegd zodra het Rijk en de EU de notificatie hebben afgerond.

Scenario's voor indienen aanvraag voor gebiedsgerichte aanpak

Uw college heeft duidelijk de wens uitgesproken om een volledig pakket in te dienen bij het Ministerie van LNV. In verschillende brieven (brief aan LNV met reactie op tussentijds beeld LPLG inclusief nadere analyse van het tussentijds beleid, brief gedeputeerde Faassen van 28 november 2023 ([GS DOC-00577737](#)) en reactie aan de Minister m.b.t. de toekenning van middelen voor de provinciale maatregelenpakketten LPLG, brief gedeputeerde Faassen van 20-2-2024 ([GS DOC-00620719](#))) aan het Ministerie van LNV) heeft uw college de zorgen geuit over de uitvoering van het Limburgs Programma Landelijk Gebied.

Na diverse overleggen met het Regieteam landelijk Gebied van LNV hebben zij toch geadviseerd om de regeling te volgen waarbij het maatregelenpakket niet de financiële grens van € 55 miljoen kan overschrijden. Wij hebben dan ook een viertal scenario's uitgewerkt die gevolgd kunnen worden voor het doen van een aanvraag rijksbijdrage uitvoering maatregelenpakket Nationaal Programma Landelijk gebied:

1. De aanvraag is gericht op de drie pakketten, volledige bedrag van € 209.740.000

Kans

Maatregelen blijven onder de aandacht van het Ministerie van LNV
Provincie kan bezwaar aantekenen tegen de beschikking aangezien de aanvraag wel voldoet aan de voorwaarden en de pakketten 1 en 2 niet zijn beoordeeld door WEcR.

Risico:

Aanvraag wordt niet ontvankelijk verklaard omdat de aanvraag niet voldoet aan de voorwaarden van de regeling

2. De aanvraag is gericht alleen op pakket 3 Bronmaatregelen stikstof en methaan zijnde een bedrag van € 95,3 mln.

Kans:

De aanvraag kan positief beoordeeld worden aangezien het pakket positief is bevonden
Provincie kan bezwaar aantekenen tegen de beschikking

Risico:

Het gevraagde bedrag is niet in lijn met het maximale plafondbedrag en de aanvraag wordt afgewezen

3. De aanvraag is gericht op het maximale plafondbedrag van € 55.000.000 voor pakket 3 Bronmaatregelen stikstof en methaan

Kans:

De aanvraag wordt toegekend aangezien het pakket voldoet aan de voorwaarden

Risico:

Maatregelpakket 3 dient herschreven te worden om te kunnen voldoen aan de voorwaarden
Pakket 1 en 2 worden niet meer beoordeeld.

4. Een tweetal aanvragen voor pakket 3 waarbij aanvraag 1 is gericht op € 55 mln. en aanvraag 2 op het resterende bedrag van € 40,3 mln.

Kans:

De 1ste aanvraag wordt toegekend aangezien het pakket voldoet aan de voorwaarden van de regeling;

Er bestaan nog steeds mogelijkheden dat een volledige bijdrage komt van €95,3 mln. ;

Pakket 3 wordt volledig in stand gehouden door een tweede aanvraag waarop eventueel bij een afwijzing bezwaar kan worden aangetekend

Risico:

Pakket 1 en 2 worden niet meer beoordeeld.

Het indienen van een gehele aanvraag (waar ook pakket 3 Bronmaatregelen Stikstof en methaan in zit) zal bij voorbaat niet worden afgewezen of niet-ontvankelijk worden verklaard, maar deels wordt afgewezen. De aanvraag wordt conform eisen vanuit de Rpml beoordeeld en gezien de positieve beoordeling in de brief van 7 juni 2024 voor pakket 3 waarschijnlijk ook tot een positieve beschikking leiden. In die zin zijn de risico's aan het nu indienen van een te ruime aanvraag beperkt. Gelet op de juridische analyse wordt dan ook voorgesteld om een volledige aanvraag te doen bij het Ministerie voor een bedrag van € 209.740.000. Bovenstaande bedragen zijn inclusief btw, 10% directe uitvoeringskosten en indexatie.

Bij instemming door uw college met het doen van een aanvraag voor het totale pakket van € 209.740.000 (inclusief btw, 10% directe uitvoeringskosten en indexatie) dienen wij deze aanvraag zo spoedig mogelijk bij het Ministerie van LVVN in.

3. Bestuurlijke aandachtspunten

Uw College heeft, na de vaststelling van het LPLG in juni 2023, aan de gebiedspartners gevraagd om nadere informatie aan te leveren over potentiële Koploperprojecten. In afwachting van een nog op te stellen Rijksregeling hebben wij deze uitvraag vooral gedaan om meer inzicht te krijgen in mogelijke koploperprojecten (wat behelst het project, welke resultaten worden beoogd, welke partijen nemen deel en welke financiële bijdrage wordt gevraagd). De intentie was dat op basis van deze Rijksbeschikking de Provincie een subsidieregeling open zou stellen waarbij de projectpartners een aanvraag konden doen voor subsidie. Geconstateerd moet worden dat op basis van het beschikbare gesteld bedrag de Koploperprojecten niet of nauwelijks in aanmerking komen voor een bijdrage vanuit de opengestelde regeling.

De projectpartners zullen geïnformeerd gaan worden door de provincie Limburg dat er vanuit deze regeling geen mogelijkheden zijn voor financiering en er zullen ook geen nieuwe (provinciale) middelen worden ingezet. Wel zullen binnen de bestaande en nog open te stellen regelingen gaan inventariseren hoe om te gaan met de aangedragen projecten.

Het Ministerie van LNV heeft aandacht gevraagd voor de afwikkeling van de aanvraag. Het risico bestaat dat de financiële middelen binnen het Rijk worden gerangschikt en het budget voor de uitvoering van de maatregelen binnen het Limburgs programma worden gekort dan wel komen te vervallen. Een snelle indiening van de aanvraag bij het Ministerie is gewenst en wordt ook benadrukt door de medewerkers van het Regieteam Landelijk Gebied. Het voorstel is dat uw college voor het zomerreces besluit om de aanvraag in te dienen en de programmamanager te mandateren om de aanvraag te ondertekenen.

Gelijktijdig met deze GS-nota ligt nog een GS-nota (indienen aanvraag SPUK Programma natuur fase 2) ter vergadering voor op 9 juli 2024. Bij deze GS-nota is ook een mededeling portefeuillehouder voorbereid. Om te voorkomen dat PS op 1 dag meerdere mededelingen portefeuillehouder aangaande de programmatische aanpak landelijk gebied ontvangt, hebben we de informatie over de aanvraag van de SPUK Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied en de informatie aangaande de aanvraag SPUK programma Natuur Fase 2 samengevoegd in 1 (verzamel)mededeling portefeuillehouder over (DOC-00670928).

4. **Lobby - aspecten**

Er wordt een lobby gevoerd in de richting van het kabinet om financiële middelen vrij te laten maken voor de uitvoering van het maatregelenpakketten (Natuur en bos buiten het NNN; Water, hydrologisch herstel en beekdalbrede benadering en Bronmaatregelen stikstof en methaan). De regiopartners hebben in juni 2023 een groot aantal projecten aangedragen die een belangrijke bijdrage kunnen hebben in het behalen van de doelen voor het Limburgs programma landelijk gebied.

5. **Relatie met Programmabegroting**

Het Limburgs Programma Landelijk Gebied is gerelateerd aan programma 1: Perspectief voor het landelijk gebied.

6. **Juridische aspecten**

Op verzoek van het Ministerie van LNV hebben de provincies rond 1 april 2024 voorstellen gedaan voor een verbeterde versie van maatregelenpakketten die zij vooruitlopend op vaststelling van hun gebiedsprogramma's in uitvoering willen nemen. Het Rijk heeft deze beoordeeld. Deze beoordeling resulteert na besluitvorming in de ministerraad in een brief van de minister aan elke provincie (7 juni 2024), met het definitieve bedrag dat in de Rpml beschikbaar wordt gesteld. Voor de provincies gezamenlijk tellen die bedragen op tot ruim € 1,2 miljard. Dat bedrag en de voor de provincies beschikbare bedragen zijn opgenomen in artikel 6 Rpml. Voor gebiedsprocessen en maatregelen die volgens de brief van de minister in aanmerking komen voor de door de provincie gewenste uitkering kan de provincie een aanvraag indienen op grond van artikel 5 Rpml.

Het kabinet heeft besloten om middelen beschikbaar te stellen voor maatregelen die door de WEcR als *low regret* zijn beoordeeld. De maatregelenpakketten 1 en 2 zijn niet als *low regret* beoordeeld en dus niet beoordeeld door het toetsteam.

De middelen die in de Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied beschikbaar zijn gesteld, hebben alleen betrekking op low regret maatregelen zoals reeds blijkt uit de brief van de Minister van 7 juni 2024.

Regeling en tijdsplan

De regeling van het Ministerie van LNV van 7 juni 2024, nr. WJZ/ 58032956, houdende regels voor het verstrekken van specifieke uitkeringen aan provincies voor de gebiedsgerichte aanpak voor natuur, stikstof, water en klimaat (Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied) is op 10 juni 2024 gepubliceerd in de Staatscourant.

Artikel 5 Rpml laat in haar bewoordingen wat ruimte om een uitkering te verstrekken voor een of meer gebiedsprocessen en maatregelen. Artikel 7 lid 1 geeft echter expliciet aan dat de aanvraag in ieder geval gegevens of bescheiden bevat waaruit blijkt dat de minister van oordeel is dat de betrokken gebiedsprocessen en maatregelen in aanmerking komen voor de door de provincie gewenste uitkering. Uit de artikelsgewijze toelichting blijkt dat hiermee expliciet bedoeld is om de formele aanvraagprocedure te laten volgen op het besluitvormingsproces na de integrale beoordeling, en verzending van de brief van de minister daarover. De in dat lid genoemde gegevens of bescheiden omvatten dus in ieder geval een verwijzing naar die brief.

Er staat ook specifiek in de toelichting dat de aanvraag om een uitkering volgt na de brief van de minister met daarin de positief beoordeelde maatregelen. De aanvraag is bedoeld om de specifieke uitkering te kunnen verstrekken, waarbij alleen nog aanvullende informatie wordt opgevraagd als er wijzigingen zijn ten opzichte van de informatie die beoordeeld is in het voorafgaande toetsproces.

In artikel 8 staat dat de beslistermijn acht weken omvat. Conform de toelichting is dat haalbaar omdat de gebiedsprocessen en maatregelen al positief zijn beoordeeld voordat de aanvraag wordt ingediend (zie artikel 7, eerste lid). Voor deze werkwijze is gekozen om de materiële beoordeling van de gebiedsprocessen en maatregelen niet te belasten met de formele aanvraagprocedure.

De uitkering kan alleen worden verstrekt voor de kosten van verplichtingen die door de provincie zijn of worden aangegaan vanaf 1 juli 2023 tot en met 31 december 2026. De uitkering wordt niet verstrekt voor:

- a. indirecte uitvoeringskosten;
- b. de koop van onroerende zaken;
- c. de omzetbelasting die de provincie kan aftrekken op grond van de Wet op de omzetbelasting 1968;
- d. kosten waarvoor al uit anderen hoofde een specifieke uitkering of subsidie is of wordt verstrekt.

Onderstaande verplichtingen zijn goed om in ogenschouw te nemen en te organiseren door de provincie Limburg:

- De provincie spant zich ervoor in de uitkering zodanig aan te wenden dat de meest doelmatige en doeltreffende bijdrage wordt geleverd aan de doelen
- De provincie neemt bij de besteding van de uitkering het Unierecht met betrekking tot mededinging, aanbesteding en staatssteun in acht.
- De provincie rapporteert jaarlijks voor 1 mei over het voorgaande kalenderjaar aan de minister over de voortgang van de gebiedsprocessen en maatregelen. De rapportage bespreekt in ieder geval de in de beschikking tot verlening opgenomen elementen.

- De provincie deelt voor 1 oktober 2024 en 1 oktober 2025 aan de minister het bedrag mee dat zij voor 2025, respectievelijk 2026 raamt als compensabele omzetbelasting.

In de regeling staat geen uiterste datum opgenomen rondom het indienen van de aanvraag, echter in de toelichting bij de regeling staat als uiterste datum 31 december 2026 opgenomen.

Wijze van aanvragen middelen

Op grond van de tekst van de Rpml en de bijbehorende toelichting is het duidelijk dat alleen positief beschikt kan worden over maatregelen die in een eerder stadium al als positief zijn beoordeeld. Bovendien zijn alleen middelen beschikbaar gesteld voor maatregelen die als low regret zijn beoordeeld. De maatregelen voor de pakketten Natuur en bos buiten het NNN en Water, hydrologisch herstel en beekdalbrede benadering zijn niet als low regret aangemerkt door de WEcR en dientengevolge ook niet door het toetsteam beoordeeld. Het indienen van een aanvraag voor deze maatregelen is bij voorbaat kansloos. Er wordt niet voldaan aan de eisen voor toekenning van middelen. De beschikking voor dit onderdeel van de aanvraag zal dan niet anders dan een afwijzing kunnen inhouden. Dat betekent echter niet dat de gehele aanvraag (waar ook pakket 3 Bronmaatregelen Stikstof en methaan in zit) bij voorbaat wordt afgewezen of niet-ontvankelijk zou worden verklaard, maar deels wordt afgewezen. De aanvraag wordt conform eisen vanuit de Rpml beoordeeld en gezien de positieve beoordeling in de brief van 7 juni 2024 voor pakket 3 waarschijnlijk ook tot een positieve beschikking leiden. In die zin zijn de risico's aan het nu indienen van een te ruime aanvraag beperkt.

Nu pakket 1 en 2 bij voorbaat kansloos blijken lijkt het echter voor de hand liggend om de aanvraag toe te spitsen op pakket 3 (Bronmaatregelen Stikstof en methaan). Uit de brief van 7 juni jl. blijkt dat voor dit pakket een positieve beoordeling heeft plaatsgevonden, maar niet het gehele gevraagde bedrag (€ 95 mln) is toegekend. Er is slechts € 55 mln toegekend. De toelichting bij de Rpml geeft aan dat de aanvraag bedoeld is om de specifieke uitkering (€ 55 mln) te kunnen verstrekken, waarbij alleen nog aanvullende informatie wordt opgevraagd als er wijzigingen zijn ten opzichte van de informatie die beoordeeld is in het voorafgaande toetsproces. Hiervoor geldt hetzelfde als hiervoor aangegeven: de aanvraag voor pakket 3 kan niet zomaar worden afgewezen als er € 95 mln gevraagd wordt, maar zal deels worden afgewezen. In die zin is het meer aanvragen een beperkt risico. Als er onduidelijkheid bestaat over aan welke maatregelen die € 55 mln moet worden toegekend zal daarvoor eerst om aanvullende gegevens moeten worden gevraagd. E.e.a. kan wel tot vertraging leiden bij het afgeven van de uiteindelijke beschikking.

In afwachting van een definitieve beschikking zullen wij een regeling voorbereiden. De basis van deze regeling is gelegen in de MGB-regeling. Het Rijk is een notificatie traject voor de MGB en Modelregeling MGB gestart bij de EU. Via een door het Rijk in te richten subsidie instrument kunnen provincies middelen aanvragen voor het dekken van de kosten ingevolge beëindiging van veehouderijen. De rijksbijdrage zullen wij mogelijk benutten voor het aanvullen van de MGB-middelen. De Model-MGB-regeling is met EU-notificeren toe te passen door provincies om zo aan te sluiten op regelgeving omtrent staatssteun. De (naar verwachting medio 2024) genotificeerde MGB-regeling is dan van toepassing op beëindiging veehouderij door provincies en inzetbaar voor het realiseren van het Maatregelpakket Stikstof en Methaan.

7. Inkoop- en aanbestedingsaspecten

NVT

8. Financiële en cofinancieringsaspecten

De financiële bijdrage die aan het Rijk wordt gevraagd bedraagt € 209.740.000 voor drie opgewerkte maatregelpakketten. Dat bedrag is inclusief btw, 10% directe uitvoeringskosten en indexatie.

Wij hebben op 7 juni van het Ministerie echter een brief ontvangen waarin wordt aangegeven dat een bedrag van € 55 miljoen wordt gereserveerd voor Maatregelpakket 3. Maatregelpakket 1 (Herstel en uitbreiding natuur en bos) en Maatregelpakket 2 (Water, hydrologisch herstel en beekdalbrede benadering) zijn niet beoordeeld en hiervoor is dan ook geen bedrag gereserveerd. Op basis hiervan is het niet realistisch om te verwachten dat LNV alsnog middelen beschikbaar stelt.

Hierbij merken we op dat een verschil bestaat tussen de middelen welke door LNV aan Provincie Limburg voor maatregelpakket 3 'Bronmaatregelen Stikstof en methaan' worden toegekend ad € 55 miljoen (inclusief BTW, indexatie en directe uitvoeringskosten) en het bedrag dat wordt aangevraagd ad € 95,3 miljoen (inclusief BTW, indexatie en directe uitvoeringskosten).

Bij de kostenraming is uitgegaan van een jaarlijks indexatiepercentage conform de spelregels c.q. de door LNV opgegeven indexatie van 4,2%. Dit is de consumentenprijsindex van het centraal economisch planbureau. Indien de inflatie in de periode van uitvoering hoger uitkomt dan dit uitgangspunt, is het risico voor de Provincie of dient het doelbereik hierop aangepast te worden. Andersom, indien de inflatie in dezelfde periode lager is, komt dit het doelbereik ten goede.

Het programma is voornemens om de middelen die in het kader van de SPUK MGB beschikbaar komen ad € 7,6 miljoen, voor de uitvoering te koppelen aan de middelen die voor dit maatregelenpakket beschikbaar gesteld worden. Hierbij is van belang dat er een duidelijke administratieve scheiding en registratie plaatsvindt omtrent de verantwoording van de bestedingen.

De middelen worden in eerste instantie overgemaakt op de bankrekening van de Provincie. Bij inzet van deze middelen komen we met een separaat besluit terug bij uw College en pas dan worden de middelen - bij positief besluit - in de begroting opgenomen.

Naast de middelen voor het maatregelenpakket is in de regeling opgenomen dat we een uitkering krijgen voor indirecte uitvoeringskosten 2024 ad € 2.752.441 incl. btw. Dit betreft een vergoeding voor apparaatskosten van de Provincie die samenhangen met de gebiedsgerichte aanpak, maar niet direct zijn toe te rekenen aan de gebiedsprocessen en maatregelen. Deze uitkering wordt ambtshalve uitgekeerd en de Provincie hoeft hiervoor geen aanvraag te doen. Deze middelen worden in de begroting opgenomen bij de Najaarsnota 2024.

Conform de regeling kan het aangevraagde bedrag maximaal 10% directe uitvoeringskosten bevatten. De directe uitvoeringskosten tevens dienen ter dekking voor kosten van medeoverheden die meewerken in de maatregelpakketten. Dit betekent dat directe uitvoeringskosten ten behoeve van de maatregelpakketten dan ook herkenbaar geraamd, geregistreerd en verantwoord moeten worden.

Fiscale aspecten

Het ministerie van LNV maakt gebruik van de tweeledige uitkeringssystematiek, dit betekent dat een deel van de bijdrage rechtstreeks aan de Provincie zal worden uitgekeerd en voor zover er recht op compensatie van btw bestaat ten aanzien van de ontvangen rijksmiddelen deze compensabele btw in het BTW-compensatiefonds zal worden gestort, tenzij de Provincie geen

recht heeft op btw compensatie dan wel geen btw is verschuldigd over de kosten. Alsdan zal het Ministerie de volledige bijdrage aan de Provincie uitkeren.

Het ministerie van LNV heeft in de RPML de verplichting opgenomen om voor 1 oktober 2024 en 1 oktober 2025 aan de minister het bedrag mede te delen dat de provincie voor 2025, respectievelijk 2026 raamt als compensabele omzetbelasting. Dit biedt de mogelijkheid om bij de uitkering van de volgende 2 uitkeringstermijnen (en voortschrijdend inzicht), het bedrag aan compensabele btw beter in te schatten, zodat over de looptijd van de SPUK een nauwkeurigere afroaming van de compensabele btw wordt geborgd. Op basis van de huidige feiten en omstandigheden, de aard van de maatregelen en de wijze waarop uitvoering naar verwachting plaats zal vinden, is de inschatting gemaakt dat de compensabele btw voor de gehele SPUK € 0,43 mln. bedraagt. Ten aanzien van 2024 zal het Ministerie in de beschikking naar verwachting € 0,- aan compensabele btw opnemen en zal er feitelijk geen btw in het BTW-compensatiefonds worden gestort, de compensabele btw zoals hiervoor genoemd heeft immers betrekking op uitgaven in 2025. Ten aanzien van 2025 en 2026 zal het bedrag dat door de provincie aan compensabele btw wordt aangegeven conform hiervoor genoemde verplichting door het ministerie van LNV afgestort worden in het BTW-compensatiefonds en naar verwachting in mindering worden gebracht op de uitbetaling in 2025 respectievelijk 2026. Het ministerie van LNV zal nog aangeven hoe deze verplichting exact wordt vormgegeven.

Na ontvangst van de SPUK zal ten aanzien van de nadere uitwerking van de besteding van de middelen ten allen tijde een nadere fiscale toets moeten plaatsvinden. Eventuele kostprijsverhogende btw is conform de RPML subsidiabel.

9. Relatie met aanpak coronacrisis

NVT

10. Arbeidsmarktbeleid

NVT

11. Effecten op CO₂ en stikstof emissies (effecten op klimaat en biodiversiteit/beschermde natuur)

Het Limburgs Programma Landelijk Gebied is in zijn totaliteit gericht op bovenstaande effecten.

12. Digitalisering & data governance

NVT

13. Formatieve aspecten

NVT

14. Samenwerking/afstemming andere clusters

Deze nota is opgesteld vanuit de programmaorganisatie LPLG in samenwerking met het cluster AJZ voor de juridische paragraaf en Financiën voor de financiële paragraaf. Ambtelijk opdrachtgever: ambtelijk opdrachtnemer:

15. Voorstel

In te stemmen met:

1. Het indienen van een gehele aanvraag bij het Ministerie van LVVN voor een rijksbijdrage van € 209.740.000. inclusief btw, inclusief 10% directe uitvoeringskosten en inclusief indexatie;
2. Het mandateren van de programmanager LPLG voor het invullen en ondertekenen van de aanvraag;
3. Het informeren van Provinciale Staten via een passage in de (verzamel)mededeling portefeuillehouder (DOC-00670928) en de regiopartners te informeren over de aanvraag die wordt ingediend;
4. De indirecte uitvoeringskosten 2024 ad € 2.752.441 incl. btw via een begrotingswijziging op te nemen in de najaarsnota 2024.